

EUROPSKI REVIZORSKI SUD

Luksemburg, 5. studenoga 2013.
ECA/13/37

Godišnje izvješće za 2012. godinu - česta pitanja

1. Je li Sud odobrio računovodstvenu dokumentaciju za 2012. godinu?

Da. Sud je odobrio računovodstvenu dokumentaciju za 2012. godinu kao potpunu i točnu, kao i svake godine počevši od financijske godine 2007. Sud zaključuje da računovodstvena dokumentacija za 2012. godinu u svim značajnim aspektima pošteno prikazuje financijsko stanje Europske unije i njezine rezultate za tu godinu.

Međutim, osim potvrde da su prihodi i rashodi točno prikazani u računovodstvenoj dokumentaciji, Sud je obavezan dati i mišljenje o tome jesu li plaćanja izvršena u skladu s važećim zakonskim aktima. **Kao ni prethodnih godina, Sud ni za 2012. godinu ne daje jamstvo da su ta plaćanja zakonita i pravilna, što dovodi do nepovoljnog mišljenja o pravilnosti rashoda.**

2. Ukupni iznos proračuna EU-a za 2012. godinu bio je 138,6 milijardi eura, a stopa pogreške iznosila je 4,8 %. Znači li to da je gotovo 7 milijardi eura novčanih sredstava EU-a potraćeno?

Ne. Neki su komentatori u prošlosti množili iznos ukupnog proračuna EU-a i stope pogreške i tako došli do ukupnog iznosa „potraćenog novca“. **Takav je pristup pretjerano pojednostavljen te može navesti na krivi zaključak.** U okviru svog godišnjeg izvješća o općem proračunu EU-a Sud provjerava jesu li novčana sredstva EU-a iskorištena u svrhu za koju su bila namijenjena te jesu li pravilno prikazana u računovodstvenoj dokumentaciji.

Neke od utvrđenih pogrešaka odnose se na pogrešno iskorištena novčana sredstva: primjerice, poduzećima je isplaćena potpora da zaposle nezaposlene osobe, no ta poduzeća nisu poštovala uvjet da zadrže ljude na radnom mjestu na određeno minimalno razdoblje, što je trebalo proizvesti dugoročne koristi. Drugi je primjer izravna dodjela ugovora o izgradnji autoceste jednom poduzeću, ne dajući drugim mogućim ponuditeljima priliku da podnesu ponude i daju najpovoljnije cijene.

Ovo su primjeri neučinkovitosti, ali ne nužno i rasipanja sredstava. Sredstva EU-a iskorištena su u svrhu za koju su bila namijenjena i njima se ostvarila određena korist, ali se nisu u potpunosti poštovali uvjeti njihovoga korištenja. S druge je strane moguće da se određeni zakoniti i pravilni rashodi potrate, primjerice da se izgradi autocesta ne vodeći nikakvog računa o prometnim potrebama.

ECA PRESS

12, rue Alcide De Gasperi - L - 1615 Luxembourg
Mob.: (+352) 621 552 224 Tel.: (+352) 4398 45410
press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA
www.eca.europa.eu

3. Što onda znači procijenjena stopa pogreške od 4,8 %?

Stopa od 4,8 % procjena je iznosa **novca koji nije trebao biti isplaćen iz proračuna EU-a** jer nije iskorišten u skladu s važećim pravilima, te stoga nije u skladu s onim što su Vijeće i Parlament namjeravali postići relevantnim zakonskim aktima EU-a.

Tipične pogreške uključuju **plaćanja za neprihvatljive korisnike ili rashode, kao i za kupovinu usluga, robe ili ulaganja bez pravilne primjene pravila o javnoj nabavi**. Vidi dijagram 5.: Doprinos sveukupnoj stopi pogreške po vrsti [POVEZNICA]. Nisu sva nezakonita ili nepravilna plaćanja nužno rasipanje sredstava, kao što ni svi zakoniti i pravilni rashodi ne ostvaruju dovoljnu vrijednost za uloženi novac. Stoga se taj postotak, u odnosu na ukupni proračun EU-a, ne bi trebao računati kao „potraćen“ ili „izgubljen novac“.

4. Kako nastaju pogreške?

Pogreške nastaju kada korisnici prilikom potraživanja sredstava EU-a ne poštuju pravila. Kako bi ispunili uvjete za dobivanje sredstava EU-a, korisnici trebaju zadovoljiti uvjete određene pravilima EU-a, a u nekim slučajevima i nacionalnim pravilima. Ta pravila postoje kako bi se pokušalo osigurati da rashodi nastaju samo za one svrhe koje su predvidjeli Vijeće i Parlament.

Pogreške nastaju kada se prekrše pravila: primjerice, kada poljoprivrednici ne ispunjavaju obveze vezane za očuvanje okoliša, kada pokretači projekata ne poštuju pravila javne nabave ili kada istraživački centri zatraže povrat troškova koji nisu vezani za projekte koje financira EU. U godišnjem izvješću za 2012. godinu navode se konkretni primjeri pogrešaka koje su utvrđene tijekom revizijskih ispitivanja.

5. Ako se procjenjuje da stopa pogreške za plaćanja za 2012. godinu iznosi 4,8 %, znači li to da je 95,2 % proračuna EU-a potrošeno u skladu s pravilima?

Ne. Mišljenje Suda o rashodima EU-a temelji se na opsežnom uzorku koji obuhvaća sva područja politika. Uzorkovane se transakcije detaljno revidiraju te se utvrđene pogreške izračunavaju u obliku procijenjene stope pogreške.

Međutim, mnogo je pogrešaka koje Sud ne mjeri, poput manjih kršenja pravila nabave, nepoštivanja pravila oglašavanja ili nepravilnog prenošenja direktiva EU-a u nacionalne zakone. Takve pogreške nisu obuhvaćene stopom pogreške koju je procijenio Sud.

6. Znače li pogreške da je počinjena prijevarena?

Ne nužno. Prijevarena je čin namjerne obmane radi ostvarenja koristi. Iako revizijski postupci Suda nisu osmišljeni za otkrivanje prijevara, Sud svake godine tijekom revizijskih ispitivanja otkriva mali broj slučajeva za koje postoji sumnja na prijevaru. Ti se slučajevi prijavljuju OLAF-u, uredu Europske unije za borbu protiv prijevara, koji istražuje i primjereno postupuje u suradnji s nadležnim tijelima države članice.

7. Financijsko upravljanje EU-om se poboljšava ili pogoršava?

Relativno je stabilno iz godine u godinu, premda je odgovor različit za različita područja politika.

Primjerice, već se nekoliko godina povećava procijenjena stopa pogreške u području poljoprivrede. Procijenjena stopa pogreške za strukturne fondove povećavala se svake godine od 2009. godine, nakon pada u tri prethodne godine.

Sud redovito preporučuje dodatno pojednostavnjivanje pravila kako bi se povećala kvaliteta upravljanja rashodima i smanjila razina pogreške. Iz analize pojednostavnjivanja pravila za Europski socijalni fond može se zaključiti da je ono imalo pozitivan učinak.

8. Gdje je izvor glavnih problema - u državama članicama ili Europskoj komisiji?

I u državama članicama i u Komisiji. Sud je procijenio da stopa pogreške za rashode kojima zajednički upravljaju Komisija i države članice iznosi 5,3 %. Za ostatak operativnih rashoda, kojima izravno upravlja Komisija, ta stopa iznosi 4,3 %. Utvrđeno je mnogo primjera nedostataka u upravljačkim i kontrolnim sustavima kako na razini država članica, tako i na razini Komisije.

Područja pod dijeljenim upravljanjem, poput poljoprivredne i regionalne politike, predstavljaju 80 % rashoda EU-a. Za mnoge pogreške otkrivene revizijom nadležna tijela država članica raspolagala su s informacijama koje su im trebale omogućiti da otkriju i isprave problem prije slanja zahtjeva za povratom sredstava Komisiji. I dalje postoji mogućnost da se sustavi financijskoga upravljanja koriste djelotvornije, kao i da se smanji stopa pogreške.

9. Zašto je Sud promijenio način izvođenja jednog dijela godišnjih revizijskih aktivnosti? Nije li zbog toga teže vršiti usporedbe s prošlošću?

Ove je godine pristup uzorkovanju transakcija ažuriran **kako bi se sve transakcije za sva rashodovna područja ispitivala na istoj osnovi** - u trenutku u kojem je Komisija prihvatila i uknjižila rashode čime je potvrdila da vjeruje da su plaćanja iz proračuna EU-a bila opravdana. Revidirane će skupine podataka biti stabilnije iz godine u godinu jer će biti uklonjene promjenjive razine predujmova. Utjecaj te standardizacije u pristupu Suda uzorkovanju imao je učinak od samo 0,3 postotna boda na procijenjenu stopu pogreške za proračun za 2012. godinu u cjelini.

10. Zašto se tolika pažnja pridaje pogreškama kada Komisija od država članica može zatražiti povrat pogrešno iskorištenih sredstava?

U većini slučajeva u kojima se utvrdi da su sredstva EU-a pogrešno iskorištena Komisija ne zahtijeva da joj države članice fizički vrate sredstva. U skladu s primjenjivim zakonskim aktima, u slučaju da se u zahtjevima za povratom rashoda utvrde pogreške, države članice imaju mogućnost preraspodjele tih sredstava EU-a na druge projekte te dobivanja dodatnih novčanih sredstava EU-a dostavljanjem dodatnih računa.

Kada Sud procjenjuje stopu pogreške, uzima u obzir i financijske korekcije i povrate sredstava ako su oni poništili pogrešne isplate izvršene tijekom iste godine, odnosno ako je netočan rashod uočen i izuzet iz prijave koju je Komisiji poslala određena država članica i/ili je tijekom godine doveo do povrata sredstava od korisnika. Međutim, ti su uvjeti ispunjeni samo nekada.

Za područje poljoprivrede većina financijskih korekcija ne dovodi do toga da korisnici vraćaju sredstva, dok su korekcije za rashode kohezijske politike većinom paušalne financijske korekcije koje ne vode do detaljne korekcije na razini projekta.

U trenutnom rashodovnom razdoblju od 2007. do 2013. godine državama članicama pruža se tek ograničeni poticaj da podnose ispravne zahtjeve s obzirom na to da se zahtjevi koji sadržavaju pogreške mogu jednostavno povući i zamijeniti bez gubitka novca iz proračuna EU-a.

11. Bi li Sud mogao odobriti rashode EU-a da je proveo više revizija?

Ne. Sud je prikupio dovoljno dokaza da sa sigurnošću može ustvrditi da je razina pogreške u rashodima EU-a značajna. Dodatne revizije ne bi promijenile taj zaključak.

12. Jesu li pogreške koje je Sud utvrdio rezultat ograničenog pristupa dokumentaciji u državama članicama ili u prostorijama krajnjih korisnika?

Ne. Sud na temelju Ugovora o funkcioniranju EU-a ima velike ovlasti vezane za pristup dokumentaciji, dok su države članice i krajnji korisnici surađivali tijekom revizijskog procesa.

MATERIJALI ZA MEDIJE vezani za godišnje izvješće za 2012. g. na 23 jezika EU-a
www.eca.europa.eu